

ಆವರ್ತನಶೀಲ ಜಗತ್ತು

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಣ್ಣಿಗೆ!

ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ 'ಆವರ್ತನಶೀಲತೆ'. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತು ಆವರ್ತನೆ ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತೇ ಆವರ್ತನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಸಾಗರ ದಿಂದ ಆಗಸಕ್ಕೇರಿದ ಹನಿ ಮತ್ತೆ ಸಾಗರ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಣುವಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದೇಹ ಬೆಳೆದು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೆ ಅಣುರೂಪ ತಾಳುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರ ಸಾಗಿದಂತೆ ನಮಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಣ್ಣಿಗೆ! ಇದು ಒಂದು ಆವರ್ತನ!

ಒಂದು ಬೀಜ. ಇಲ್ಲಿಂದ ವೃಕ್ಷದ ಆವರ್ತನ ಆರಂಭ ವಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ವೃಕ್ಷ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಜೀವನಚಕ್ರ ಪರಿಭ್ರಮಣದ ಚಕ್ರ, ಇದು ನಿಂತುಹೋಗುವ ಚಕ್ರವಲ್ಲ. ಎಂದು ವಿಶ್ವ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿದೆ ಅಂದೇ ಆವರ್ತನ ಆರಂಭ. ಈ ಆವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಲು ಆಗದು.

ದೇಹ ತನ್ನ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆವರ್ತನಗೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದಂದಿ ನಿಂದ, ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಆ ಆವರ್ತನೆಯ ಕ್ರಮ ನಿಲ್ಲದು. ಬಾಲ್ಯ, ಅದರ ನಂತರ ಯೌವನ, ಬಳಿಕ ಮುಪ್ಪು. ಸಾವು ಮತ್ತೊಂದು ಆವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಇದು ಕ್ರಮ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸದು!

ಏರಿಕೆ ಇಳಿಕೆ

ತೆರೆ ಏಳುತ್ತದೆ, ಮೇಲೇರುತ್ತದೆ, ಕೊನೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ, ಮನುಷ್ಯ ಈ ಆವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಅಥವಾ ಬದಲಿಸುವ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಶಕ್ತಿ ವಾಗದಾಗ ದುಃಖಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವವೇ ಆವರ್ತನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಸೂರ್ಯ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ಮೊದಲನೇ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲು ಹರಹಿದ. ಅವನ ಬದುಕಿನ ಪ್ರವಾಹ ಸಾಗಿ ಈಗ ಮಧ್ಯಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಆತ ಇಳಿಯಬೇಕು; ಮರೆಯಾಗಬೇಕು; ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ತಡೆಯರು. ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಔಷಧಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ, ಮರಣದ ಮೇಲೆ ಔಷಧಿ ಎಲ್ಲಿ?

ಬರೀ ಏರಿಕೆಯ ಅವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಇರಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಇಳಿಕೆಯ ಅವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಇರಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏರಿಕೆ ಇಳಿಕೆ ಇದು ಸತತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವಾಹ. ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಂತಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆವರ್ತನಾ ಚಕ್ರವನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಇದು ತತ್ತ್ವ-ತಿಳಿವು.

ಅವ್ಯಕ್ತಾದೀನಿ ಭೂತಾನಿ ವ್ಯಕ್ತಮಧ್ಯಾನಿ ಭಾರತ |

ಅವ್ಯಕ್ತನಿಧನಾನ್ಯೇವ ತತ್ರ ಕಾ ಪರಿದೇವನಾ ||

ಜೀವಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಿಧನದ ನಂತರವಂತೂ ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕಟ ಪಡುವುದಾದರೂ ಏನುತಾನೇ ಇದೆ ?

(ಭಗವದ್ಗೀತಾ. ೨.೨೮)

ಹೊಯ್ಯಾಟದಲ್ಲಿ ಆನಂದ

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ತಲೆದೋರಿತು. ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಪ್ರತಿಮವಾಗಿ ಅರಳಿತು. ಸುವರ್ಣ, ಮುತ್ತು, ರತ್ನಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಾರಿದರು. ಕಸಗುಡಿಸಿದವರೂ ಧನಿಕರಾದರು. ಏರಿಕೆ ನಿಂತಿತು. ಇಳಿಕೆ ಆರಂಭವಾಯ್ತು. ಇಂದು ಹಂಪೆ ಹಾಳೂರು! ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಗಾಳಿಯ ಪಟವನ್ನು ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು; ಆ ಪಟ ಹೊಯ್ಯಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ಗಾಳಿ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಪಟ ಮೇಲೇರದು. ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪಟ ತೇಲಲೇಬೇಕಾದರೆ, ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೇ ಬೇಕು. ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತ ಇರುವವರೆಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗದು ಪಟವ. ಹೊಯ್ಯಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಆನಂದ, ಮನರಂಜನೆ.

ಕಾಲದ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ, ಜೀವನದ ಪಟ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣ ಹೊಯ್ಯಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು. ಕುಳಿತ ಈ ಅಧಿಕಾರದ ಕುರ್ಚಿ ಅಲುಗಾಡಬಾರದು, ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರಿಯಬಾರದು ಎಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಆವರ್ತನದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಕುರ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. "ಮನುಷ್ಯನೇ, ನಾನು ಆವರ್ತನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಂದು ಕೂಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಆವರ್ತನದ ನಿಯಮ. ಒಬ್ಬನೇ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಕೂತವನೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಇಳಿಯುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರು."

ವಿಶ್ವನಿಯತಿ

ಕೃತಯುಗ, ತ್ರೇತಾಯುಗ, ದ್ವಾಪರಯುಗ, ಕಲಿಯುಗ ಮತ್ತೆ ಕೃತಯುಗ, ತ್ರೇತಾಯುಗ, ದ್ವಾಪರಯುಗ, ಕಲಿಯುಗ ಮತ್ತೆ ಕೃತಯುಗ, ತ್ರೇತಾಯುಗ, ದ್ವಾಪರಯುಗ, ಕಲಿಯುಗ - ಹೀಗೆ ಯುಗ ಸುತ್ತುತ್ತವೆ. ಶುದ್ಧ ಸತ್ಯದ ಕಾಲಖಂಡವು ಕೃತಯುಗ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸತ್ಯ ಬೆರಸಿದರೆ ತ್ರೇತಾಯುಗ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರಸು ಬಿಟ್ಟರೆ ದ್ವಾಪರಯುಗ. ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಅಸತ್ಯ ಬೆರಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಕಲಿಯುಗ. ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಸತ್ಯವಂತರ ಯುಗ. ವಿಶ್ವನಿಯತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾರು ಏನು ತಾನೇ ಮಾಡಿಯಾರು?

ಮಹಲಿನಂಥ ಹೊಸ ನಿವಾಸ ರಚಿಸಿದ ಯಜಮಾನ ಸುಖದ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ವೈಭವದ ಶಯನಗೃಹ. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿನ್ಯಾಸ. ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಕಳೆದ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮನೆ ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಮುದುಕ ಯಜಮಾನ ಸ್ಥಾನಚ್ಯುತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಅವನಿಗೆ ಕೂಡಲು ನಿಲ್ಲಲು ಕೋಣೆಯಿಲ್ಲ. ಪೀಠವಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಂಥ ಸುಂದರ ಮಹಲನ್ನು ಆತ ಒಂದು ದಿನ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಗುಡಿಗಳತ್ತ ಕಾಲು ಹಾಕುವ ಕಾಲ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು 'ಆವರ್ತನ!' ತಂದೆಯ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪದ್ಧತಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ! ಯಾರೂ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇರಲಿಕ್ಕಾಗದ ನಿಯತಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲವೂ ಆವರ್ತನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಗು.

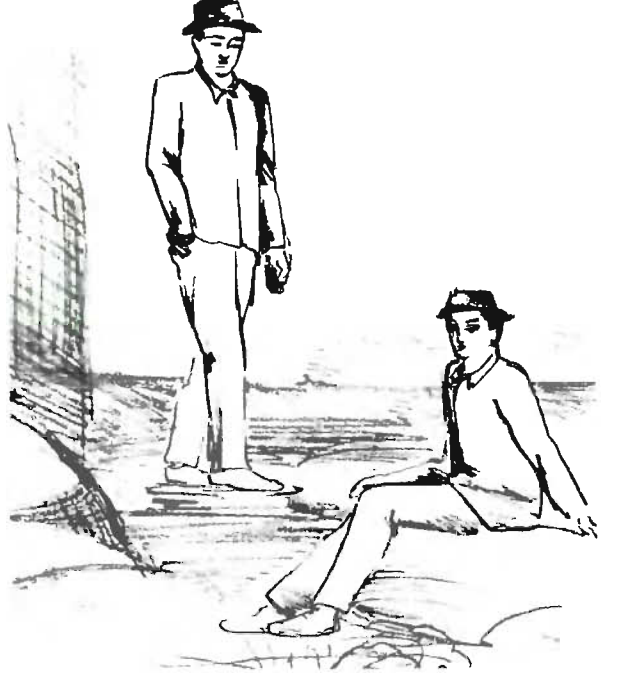
ಅನಾವರ್ತನೀಯ!

ಭಗವಂತನು ಸತ್ಯ ತತ್ತ್ವ, ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ನಿಲುಕದ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತು. ಆದಿಯಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ. 'ಅನಾವರ್ತನೀಯ!' ಆವರ್ತನೆಗೆ ಒಳಗಾದ ವಿಶ್ವದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಅವಿಚಲ ದೇವ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಆ ದೇವನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಭಗವಚ್ಛಿಂತನ! ಕೌಮಾರ, ಯೌವನ, ಜರೆ, ಮರಣಗಳಲ್ಲೂ ಅಮೃತವಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಂತ 'ಆತ್ಮ', 'ದೇವ'ನ ಅರಿತು ಬದುಕುವುದು 'ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ' ಸ್ಥಿತಿ!

ಆವರ್ತನದ ಅರಿವಿದ್ದು ಬದುಕುವುದು ಪವಿತ್ರ ಜೀವನ. ಆವರ್ತನದ ಅರಿವಿರದೆ ಬದುಕುವುದು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನ.

ಇಂದು ನಿನ್ನ ಸರತಿ. ನಿನ್ನ ನನ್ನ ಸರತಿ!

ಬಹಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಯುರೋಪು ದೇಶದೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಜನ ಆತನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ

ಜನ ಕೂಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು, ಅವನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು. ಹಾಲುಗಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಹತ್ತು-ಹದಿನೈದು ಅಡಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದರು. ಅದ್ಭುತ ಮೂರ್ತಿ. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ದಿನ ಬಂತು. ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಆಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮೂರ್ತಿ ಊರ ಮಧ್ಯದ ಕೂಟಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಹೋಗುವ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಹ್ಯಾಟು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹರ್ಷಪಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು-ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ಆಗಿತ್ತು. ಹೊರಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಹರವಿತ್ತು. ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಎದ್ದು ಹೊರಟ. ಮೂರ್ತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಎತ್ತರವಾದ ಮೂರ್ತಿ. ಬೆಳದಿಂಗಳು. ಆತ ಒಂದೊಂದೇ ಮೆಟ್ಟಲು ಏರಿ ಏರಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತ. ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ಮೂರ್ತಿ! ಸಂತೋಷಭರಿತನಾದ. ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ. ಕೆಳಗೆ ಪಾವಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಕತ್ತಲೆಯ ಒಳಗಿಂದ ಧ್ವನಿ ಬಂತು. ನಗುವ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಬಂತು. ಆತ ಈ ಕಡೆ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಾರೇನೋ ಎಂದು ನೋಡಿದ. ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನಗುವ ಧ್ವನಿ, ತನ್ನ ಕಾಲ್ಕೆಗಳೇ ನಕ್ಕಂತಾಯಿತು. 'ಏನು?' 'ಯಾರು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆ ಕಲ್ಲು ಹೇಳಿತು. "ನಾನೇ ನಗುವವ ಇಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲು ಹೀಗೇ ಇದ್ದೆ. ಇದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಹೀಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು ನನ್ನನ್ನು. ನಿನ್ನ ತೆಗೆದು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪಾವಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲಿನವನನ್ನೂ ಕೆಳಗಿನ ಪಾವಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಪಾವಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು

ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ನಿನ್ನ ಸರತಿ. ನಿನ್ನ ನನ್ನ ಸರತಿ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಕೆಳಗಿನವನ ಅವರ್ತನ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ, ಗೊತ್ತಿರಲಿ, ನಾನು ಯಾಕೆ ನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತೆ? ಹಿಂದೆ ನಾನು ನಿನ್ನಂತೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕಲ್ಲು ನಕ್ಕೆತು. ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿತ್ತು. ನೆನಪಾಗಿ ನಕ್ಕೆ. ನೀನು ನಾಳೆ ಏನು ಆಗುತ್ತಿಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ನಕ್ಕೆ.”

ಇದು ಎಲ್ಲರ ಕತೆ. ಅವರ್ತನಶೀಲ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಬಹಳಷ್ಟು ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜೀವನ.

ಬೀಳುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಿದ್ದುದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು
ಹಾಲೊಡೆಯ ಕಡೆದದನ್ನು ತಕ್ಕವಾಗಿಪಡುವುದು
ಹಾಳ ಹಾಳಾಗಿಪಡುವುದು, ಹಳದ ಹೊಸತಾಗಿಪಡುವುದು
ಬಾಳಿಗದೆ ಚರಧರ್ಮ - ಮುಂಕುತಿಮ್ಮ
(ತಕ್ಕ = ಮೊಸರು)

ಅರಿತು ಕುಳಿತಿರುವುದೇ ಪರಮಾರ್ಥ

ನನ್ನ ಜೀವನವೂ ಅಷ್ಟೇ! ನಾನು ಈಗ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನಾಳೆ ಬಂದು ಕೂಡುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆತ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲ ಬಂದು ಅವನನ್ನೂ ಇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕುಳಿತಾಗಲೇ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರ ಬೇಕು, ನಾನು ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಅರಿತು ಕುಳಿತಿರುವುದೇ ಪರಮಾರ್ಥ. ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಾರದು ಎಂದಲ್ಲ. ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಕೂಡಬೇಕು. ರೈಲ್ವೆ ಬೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತನೆಯ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಕಾಲ? ನಮ್ಮ ಇಳಿಯುವ ತಾಣ ಬರುವವರೆಗೆ. ನಮ್ಮಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಯಾರೂ ಕೂಡರು. ಎಲ್ಲ ಟಿಕೆಟುಗಳೂ ಕಾಲಮಿತ!!

ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೋರ್ವ ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದು ಮಲಗಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಜ ಬಂದು ನೋಡಿ ರೇಗುತ್ತಾನೆ. “ಇದೇನು ಧರ್ಮಶಾಲೆಯೋ?” ಆಗ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಕೇಳಿದ “ಮತ್ತೇನು? ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ವಾಸಿಸಿದ್ದ. ಆತ ಹೋದ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಂಗಿದ. ಆತನೂ ಹೋದ, ಎಂದಿಗೂ ತಿರುಗಿ ಬಾರ ದಂತೆ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಸರತಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ನೀನೂ ಒಂದು ದಿನ ಹೋಗಬೇಕು. ಓಗಿರುವಾಗ ಇದು ಧರ್ಮಶಾಲೆ ಏಕೆಲ್ಲ?” ಮಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಯದು. ನಾವೆಲ್ಲ ಕಥೆ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕಥೆಯ ಇಂಗಿತ ನಮ್ಮ ಮೈಗೂಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಅದು ನೆನಪಾಗದು. ಶಾಶ್ವತತೆಯ ಭ್ರಮೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಗುಲಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ.

ಯಾವುದೂ, ಯಾರದೂ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ!

ಬಸವಣ್ಣ ಹತ್ತು-ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಚಿವ ಕಿರೀಟ ವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕಲ್ಯಾಣದೊಳಗೆ ಅನಭಿಷಿಕ್ತ ದೊರೆ ಯಾಗಿ ಬಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ. ಇಂತಹ ಬಸವಣ್ಣ ಆ ಊರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಚಲಿತನಾಗದೆ ಕಿರೀಟ ಕೆಳಗಿಟ್ಟ. ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿದ. ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡದೆ ಆ ಊರ ತೊರೆದ. ಬಟ್ಟೆಗೆ ಹತ್ತಿದ ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಹಾಗೆ! ಕಿರೀಟ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟು ಕೂಡಲಸಂಗಮನತ್ತ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ವಾಗಿರಬೇಕು? ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಜಗತ್ತು ಅವರ್ತನಶೀಲ ಎಂದು. ಈ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ತನಗಿಂತ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಈಗ ತಾನು, ಆತ ತ್ಯಜಿಸಿದಂತೆ ತಾನೂ ತ್ಯಜಿಸಲೇ ಬೇಕು, ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಡುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಸವಣ್ಣನನ್ನು ಯಾಕೆ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ತ್ಯಾಗಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದನಾತ! ಯಾವ ಕ್ಷಣದೊಳಗಾದರೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ಅನ್ನುವ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು! ನಾವು ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನ ಬಿಡುವಾಗ ಎಂತಹ ಕೋಲಾಹಲ! ಜಗಳವೆಷ್ಟು, ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಗರಣ! ಎಂ.ಪಿ.ಗಳು, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಆ ಪದವಿ ಹೋದರೂ ವಾಸಮಾಡುವ ರಾಜಮನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ. ಅನೇಕ ತಿಂಗಳು ಉರುಳಿಹೋಗಿವೆ. ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ. ಭವ್ಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ?

ಮನುಷ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಜಗತ್ತು ಅವರ್ತನಶೀಲ ವಾಗಿದೆಯೆಂದು. ಬಹಳ ಸುಲಭ ಸೂತ್ರ ಇದು. ಅವರ್ತನಾ ಸೂತ್ರ, ಅತ್ತೆಗೊಂದು ಕಾಲ, ಸೊಸೆಗೊಂದು ಕಾಲ, ಯಾರದೂ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ! ಈ ಜಗತ್ತು ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆ ಪ್ರವಾಹ ಸಾಗಿಬಂದಿದೆ. ಯಾರೂ ಸ್ಥಿರ ಅತ್ತೆಯರೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಸ್ಥಿರ ಸೊಸೆಯರೂ ಅಲ್ಲ.

ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿಂತ. ಹಾಗೆ ಬದುಕುವಾತನೇ ಸಂತ!

ಗಡಿಯಾರ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಜೀವನಚಕ್ರ ತಿರುಗು ತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಗಡಿಯಾರ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು, ಬೇಕಾದ ವೇಳೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಜೀವನದ ಗಡಿಯಾರ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗದು. ಎಂತಲೇ ಎಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದಾಗ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಜಗತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಸೂರ್ಯನ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಒಬ್ಬ ಚಂದ್ರನ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಒಬ್ಬ ಗಾಳಿ ಮಳೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಡ? ನಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳದಂತೆ ಚಳಿಗಾಲ, ಬೇಸಿಗೆ, ಮಳೆಗಾಲ ಅವು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು ತಿರುಗಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವರ್ತನ ಮೀರುವ ಭ್ರಮೆ, ಚಿರವಾಗಿರುವ ಯತ್ನ.

ನಿವೃತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸು ಐವತ್ತು ಇತ್ತು. ಐವತ್ತೈದು ಆಯಿತು. ಈಗ ಐವತ್ತೆಂಟು ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅರವತ್ತು. ನಿವೃತ್ತನಾಗುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ? ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆವರ್ತನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಿಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು. ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಾವು ಮನೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವ ಕೂಡ ತಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತತೆ. ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿತ. ಹಾಗೆ ಬದುಕುವಾತನೇ ಸಂತ. ಹಾಗಿರದವ ಸಂಸಾರಿ. ಲಗ್ನ ಆದವ ಸಂಸಾರಿ, ಲಗ್ನ ಆಗದವ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಎಂದೆಲ್ಲ. ಯಾರು ಕಲ್ಪನೆಯ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಸಂಸಾರಿಗಳು. ಆವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಪಂಚ-ಜಾಲ! ಈ ಜಾಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾತನೇ ಮುಕ್ತ. ಈ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದವನೇ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ. ಇದನ್ನು ಆರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿರಾಧಾರಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವುದು.

ನಾವೆಲ್ಲ ಅತಿಥಿಗಳು

ಮನೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ದೊಡ್ಡವರು ಬಂದರೆ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಯಾಕೆ? ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆ ಮಹಾನುಭಾವ ಶಾಶ್ವತ ಇರುತ್ತಾನೆ ಎಂದೆನಿಸಿದರೆ ಅವ ನನ್ನು ಕರೆಯುವವರು ಯಾರು? ನಾವೆಲ್ಲ ಅತಿಥಿ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು! ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವಿಸುತ್ತಾ ಬಾಳುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಭಯರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಈ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಭಗವಚ್ಚಿಂತನ.

“ನಾನು ಏರುವವನೂ ಅಲ್ಲ. ಇಳಿಯುವವನೂ ಅಲ್ಲ. ಏರೋದು ಇಳಿಯೋದು ಅದು ಭೌತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ! ಆದರೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಸ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಏರುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದನ್ನು ಇಳಿಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ.” ಇಷ್ಟು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಒಬ್ಬ ಅತಿಥಿಯಂತೆ ವಾಸಮಾಡಲು ಕಲಿತರೆ ಅದು ಭಗವತ್ ಜೀವನ. ಅದು ಪವಿತ್ರ ಜೀವನ. ಜೀವನ ದಿವ್ಯ ಆಯಿತು. ಇಂತಹ ದಿವ್ಯ ಜೀವನದವ ಆರಾಮ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೇನು? ಹೀಗೆ ಇರಲು ಆಗದು. ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಪ! ಹಾಗಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ. ಆಗದೆಂಬ ಸಂಕಟ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯದ ಧನಾರ್ಜನ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಸೆ ಅತಿಯಾಯಿತು- ಬದುಕಿನ ನೆಮ್ಮದಿ ಮರೆಯಾಯಿತು.

ಭ್ರಮಣ ಚಕ್ರವ ನೆನೆಸಿ

ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಭ್ರಮಣ ಚಕ್ರ ನೆನಸಬೇಕು. ಜಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಚಕ್ರದ ತೊಟ್ಟಿಲು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಿನ ತೊಟ್ಟಿಲು ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮೇಲಿನ ತೊಟ್ಟಿಲು ಕೆಳಗೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೋಡಿ. ಏರುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಆನಂದವಾಗು

ತ್ತದೆ. ಆದು ಅತಿ ತುಟ್ಟತುದಿಗೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಎತ್ತರ. ಇಳಿಯಬಾರದೆಂಬ ಎಣಿಕೆ. ಆದರೆ ಚಕ್ರ ನಿಲ್ಲದು. ಕೆಳಗಿನವ ಮೇಲೆ ಬರಬೇಕು! ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನವ ಕೆಳಗಿಳಿ ಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತೊಟ್ಟಿಲು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕನಸು ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಮೇಲೆ ಹೋದರೂ ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕು. ಕೆಳಗೆ ಬಂದರೂ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು.

ಮದುವೆಯ ಅಕ್ಷತೆ ಆದ ಬಳಿಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಧೂವರರು ರಥದ ಮೇಲೆ. ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ಜನ ಕೆಳಗೆ ನಡೆಯು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೂಮಾಲೆಗಳು! ಜನ! ಕುಣಿಯುವವರು. ಹಾಡುವವರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೆರವಣಿಗೆ ಎಂದೂ ಮುಗಿಯ ಬಾರದು! ನಡೆಯುವವರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಯಾವಾಗ ಮನೆ ಬಂದೀತು ಎಂದು. ಮೇಲೆ ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಮುಗಿಯಬಾರದು! ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಬೇಗ ಮುಗಿಯಬೇಕು! ಇದೇ ಜಗತ್ತು ! ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ದೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಇರಿಸಿದರೆ ಜೀವನ ಬಹಳ ಆಪ್ತಾಯಮಾನ.

ಅನಾವರ್ತನ ಚೇತನದ ಚಿಂತನ!

ವಿದ್ಯೆ, ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹುಲ್ಲು ಬೆಂಕಿಯಂತೆ. ಅದೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಅವು? ಅದು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಬೆಂಕಿ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆರಾಮವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಎದುರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಾರುತಿ ಗಾಡಿ ಹೋಯಿತು. ಎನ್ನಿ: ಆಗ ಭಾವಿಸಿ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಓಡಲಿ: ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಲೇಬೇಕಲ್ಲ. ರಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಹಾರಿದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಇಳಿಯಲೇಬೇಕಲ್ಲ! ಬದುಕೆಂದರೆ ಓಡಿ ನಿಲ್ಲುವುದು: ಏರಿ ಇಳಿಯುವುದು. ಇದನ್ನು ಅರಿತರೆ ಏರಬೇಕು ಎನ್ನಿಸು ವುದಿಲ್ಲ; ಏರಬಾರದೂ ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸುಲಭ. ಪ್ರಸಂಗ ಅವಧಾನಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವುದು. ಅದು ನಿರಾಮಯ ಬದುಕು. ಜ್ಞಾನಿಬದುಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತನ.

ಭಗವಂತನ ಅನಾವರ್ತನದ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಇದು. ಈ ಆವರ್ತನ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಆವರ್ತನೆ ಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ನೋಡುವುದು ಸಂತಸ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಇಂದಿನ ಚಿಂತನ. ಆವರ್ತನವೇ ಜೀವನ. ಅನಾವರ್ತನವೇ ಆತ್ಮಚೇತನ. ಆವರ್ತನದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವಾಗಲೇ, ಅನಾವರ್ತನ ಚೇತನದ ಚಿಂತನ! ಅನಾವರ್ತನ ಚೇತನದ ಚಿಂತನೆಯೊಂದಿಗೆ ಆವರ್ತನ ಬದುಕನ್ನು ಬಾಳಿಕೊಂಡಿರು ವುದೇ ಮುಕ್ತಾವಸ್ಥೆ! ಇದು ಜೀವನ ಮುಕ್ತಾವಸ್ಥೆ!

(ಕೃಪೆ: 'ಭಗವಚ್ಚಿಂತನೆ' ಕೃತಿ)

ಅಂತವಂತ ಇಮೇ ದೇಹಾ: ನಿತ್ಯಸ್ಯೋಕ್ತಾ ಶರೀರೀಣ:

ಈ ದೇಹಗಳು ನಾಶವುಳ್ಳವು, ದೇಹಗಳ ಒಳಗಿರುವ ಆತ್ಮವು ನಿತ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಭಗವದ್ಗೀತಾ ೨.೧೮)